

بسم الله الرحمن الرحيم

چکیده گزارش تحول در بخش صنعت، معدن و تجارت

مهر ۱۴۰۱

مقدمه

بخش صنعت، معدن و تجارت گرفتار مسائل متعدد و پیچیده‌ای است که سال‌ها انباشته شده‌اند. برای حل این مسائل و دستیابی به اهداف باید به طراحی و اصلاح سازوکارها در قالب یک نقشه راه دقیق پرداخت؛ در این راستا، نقشه راه بخش صنعت، معدن و تجارت در یک دوره ۸ ساله و در سه مرحله طراحی شده است: مرحله آمادگی (از نیمه دوم ۱۴۰۰ تا پایان ۱۴۰۱ با تمرکز بر حل مسائل روزمره، استقرار سازوکارهای نوین و اصلاح شیوه حکمرانی)؛ مرحله بازآفرینی (سال ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۴ با تمرکز بر بازآفرینی و تعالی کسب‌وکارها) و مرحله گسترش بین‌المللی (از سال ۱۴۰۵ تا سال ۱۴۰۸)

در سال اول فعالیت در چارچوب نقشه راه بخش صنعت، معدن و تجارت، اقتصاد کشور دوره پرمخاطره و پر چالشی را پشت سر گذاشته و متأثر از شرایط داخلی (شامل اجرای اصلاحات هم‌زمان اقتصادی شامل حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی و محاسبات گمرکی برای واردات کلیه کالاها، افزایش دستمزد، افزایش نرخ ارز، افزایش نرخ عمومی تورم، افزایش نقدینگی، افزایش هزینه حامل‌های انرژی و حمل‌ونقل) و بین‌المللی (شامل تشدید تحریم‌های ظالمانه، افزایش بی‌سابقه تورم جهانی کالاها و حامل‌های انرژی) بوده است.

با وجود مسائل انباشته و چالش‌های یک سال اخیر، خوشبختانه اصلاح بخشی از سازوکارها نتیجه داده و از ابتدای سال ۱۴۰۱ شاهد دستاوردهای ارزشمندی هستیم که طلیعه تحول بوده و آن قسمتی از کوه یخ است که دیده می‌شود.

در حال حاضر بیش از ۱۰۰ پروژه مهم در وزارت صنعت، معدن و تجارت در حال اجرا است که با تکمیل آنها تحول بزرگی را شاهد خواهیم بود. این پروژه‌ها همه ابعاد و مؤلفه‌ها را پوشش می‌دهند، به‌عنوان مثال یکی از این پروژه‌ها، «تربیت اقتصادی دانش‌آموزان» است که در این پروژه دانش‌آموزان در حل مسائل مشارکت کرده و با فعالیت‌های بخش صنعت، معدن و تجارت از نزدیک آشنا می‌شوند.

با تکمیل سازوکارها (در مرحله آمادگی) تا پایان سال جاری، محیط کسب‌وکار برای فعالان اقتصادی بهبود قابل‌ملاحظه‌ای یافته و ابزارهای حکمرانی نوین برای حاکمیت تا حد زیادی آماده خواهند شد و انشاءالله در سال ۱۴۰۲ شاهد دستاوردهای به‌مراتب ارزشمندتری خواهیم بود.

دستاوردهای کلان

مهم‌ترین شاخص اقتصاد، تولید است؛ خوشبختانه روند افزایش تولید، امیدبخش است.

- بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، بخش صنعت در سه‌ماهه ابتدای سال جاری ۵,۱ درصد رشد داشته که بیشتر از نرخ رشد کل اقتصاد (۳,۴ درصد) بوده است. برآوردهای کارشناسی نیز حاکی از این است که نرخ رشد بخش صنعت در سه‌ماهه دوم نیز با رشد مطلوبی همراه است.
- شاخص تولید شرکت‌های بورسی که بیش از نیمی از تولید کشور را در اختیار دارند، از خرداد تا شهریور سال جاری به ترتیب با ۲,۵، ۵,۸، ۶,۷ و ۶,۵ درصد رشد در مقایسه با دوره مشابه همراه بوده است. رشد بالای ۶ درصد در مرداد و شهریور، طی یک سال اخیر و این استمرار رشد طی چند سال اخیر کم‌نظیر بوده است.
- اکثر تولیدات صنعتی طی پنج‌ماهه ابتدای سال در مقایسه با دوره مشابه رشد بالایی داشته‌اند، به‌عنوان نمونه: فولاد (۹,۹٪)، محصولات فولادی (۸٪) تراکتور (۵۳٪)، اتوبوس، مینی‌بوس و ون (۱۴۷٪)، تولید خودروی کامل (۲۸۸٪)، الیاف پلی‌استر (۵,۸٪)، کاغذ (۶,۸٪)، سموم دفع آفات (۱۱٪)، ظروف شیشه‌ای و چینی (۱۴٪)، تلویزیون (۲۱٪)، پتروشیمی (۶,۲٪). البته در محصولی نظیر روغن خوراکی کاهش تولید (۲۵٪-) داشته‌ایم که علت آن اجرای سیاست حذف نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی برای کالاهای اساسی و روغن بوده و مصرف آن کاهش‌یافته و منطقی شده است.
- صادرات غیرنفتی در نیمه اول سال به بیش از ۲۴ میلیارد دلار رسیده و نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۱۳٪ رشد دارد، همچنین شکاف صادرات غیرنفتی و واردات طی شش‌ماهه امسال به ۲ میلیارد دلار کاهش‌یافته است.
- طبق گزارش مرکز آمار ایران تشکیل سرمایه در بخش ماشین‌آلات و تجهیزات در سه‌ماهه ابتدای سال ۵,۸٪ رشد داشته است. شایان‌ذکر است نیمه دوم سال عملیات اجرایی پروژه‌های بزرگ سرمایه‌گذاری اجرای ۴۲ پروژه بزرگ صنعتی کشور با حجم سرمایه‌گذاری بیش از معادل ۱۵ میلیارد دلار در ۱۱ استان کشور، اجرای پروژه‌های زیرساختی برای ساخت نیروگاه‌های اختصاصی و تأمین ۱۴ هزار مگاوات برق موردنیاز بخش تولید با سرمایه‌گذاری به ارزش ۷ میلیارد دلار و اجرای پروژه‌های شیرین‌سازی آب دریا با محوریت شرکت‌های بزرگ صنعتی و معدنی آغاز شده است.

دستاوردهای بخشی

در همه بخش‌ها شاهد اقدامات و دستاوردهای قابل‌توجهی هستیم؛ اقدامات و دستاوردها در چند بخش به شرح زیر است.

جریان کالا؛ تکمیل سامانه جامع تجارت

- در راستای مدیریت دقیق جریان کالا از مرحله واردات و معدن تا تولید، حمل، توزیع و فروش، سازوکار جریان کالا که توسعه‌یافته سامانه جامع تجارت است آغاز شده است. دستاوردهای این سامانه به این شرح است:
- صدور بیش از ۸۸۶ هزار شناسه کالا، صدور ۸ میلیارد کد رهگیری، ثبت بیش از ۱۱۳ میلیون سند که زیرساخت لازم برای مقابله مؤثر با قاچاق و کالاهای تقلبی (از جمله سیگار، لوازم‌خانگی و قطعات یدکی خودرو) است.

- بهبود فرایندهای تجاری از قبیل صدور کارت بازرگانی (با اجرای ۲۵ استعلام از ۲۰ دستگاه، حذف اعمال سلیقه کارشناسی، خطاهای سهوی و عمدی و مفاصد احتمالی، توسعه زمان ارائه خدمات از ساعات کاری و روزهای اداری به ۲۴*۷ و کاهش مدت زمان صدور کارت بازرگانی به کمتر از یک‌سوم)، کنترل سابقه کالایی و سقف اعتباری بازرگان هنگام ثبت سفارش (که منجر به هوشمندی تعیین تکلیف لحظه‌ای بیش از نیمی از ثبت سفارش‌ها شده است)، استقرار کامل درخواست سیستمی ارز در سامانه جامع تجارت با همکاری بانک مرکزی و تعیین تکلیف زمان اتصال سامانه جامع تجارت به گمرک
- تسهیل تأمین مالی بخش تولید از طریق پروژه‌های تأمین مالی زنجیره‌ای و پرداخت تسهیلات مبتنی بر صورت حساب الکترونیکی. شایان ذکر است با تأمین مالی زنجیره‌ای بهره‌وری مالی حداقل ۴۰٪ افزایش می‌یابد. تا کنون با ۱۲ بانک تفاهم‌نامه امضا شده است و ۱۴,۶ هزار فقره صورت حساب با مجموع ارزش ۱۹,۵ همت استعلام شده و حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان به صورت زنجیره‌ای تأمین مالی انجام شده است.
- اتصال فروشگاه‌های خرده‌فروشی با اولویت فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای به سامانه جامع تجارت به منظور رصد جریان کالا در کشور، برنامه‌ریزی تأمین کالا در اقصی نقاط کشور و هوشمند شدن تنظیم و نظارت بر بازار که تاکنون بیش از ۵۸۰۰ فروشگاه و ۱۲ هزار قلم کالا به این سامانه متصل شده و در حال رصد و پایش است.

مدیریت بازار

اهم دستاوردها و اقدامات به شرح زیر می‌باشد:

- هوشمندسازی نظام تنظیم بازار کالاهای بورسی با تدوین ۲۶ ابزار تنظیم‌گری برای گروه‌های کالایی انجام شده است. شفاف‌سازی عرضه و تقاضا و قیمت در زنجیره مواد معدنی در کالاهایی مانند گندله و کلوخه آهن، کنسانتره آهن، گندله و آهن اسفنجی انجام شده است که منجر به افزایش ۱۷۴٪ حجم معاملات نیمه اول امسال بورس کالا نسبت به دوره مشابه سال قبل شده است.
- اصلاح سازوکارهای تأمین مواد اولیه فولادی با راه‌اندازی سازوکار عرضه تلفیقی در بورس با حذف سهمیه‌ها و امضاهای طلائی و حذف محدودیت تأمین مواد اولیه برای واحدهای تولیدی (که با پیگیری وزارت صمت، این مدل برای تأمین مواد اولیه پتروشیمی هم در حال پیگیری برای اجرا از سوی وزارت نفت می‌باشد و مقدمات کار فراهم شده است)
- با اجرای سازوکارهای جدید در تنظیم بازار، علی‌رغم وجود تورم به میزان ۴۰٪ و افزایش قیمت‌های جهانی و نرخ ارز، قیمت بسیاری از کالاهای بورسی کاهش یافته و یا تثبیت شد. به‌عنوان مثال:
 - قیمت ورق گرم در شروع فعالیت دولت سیزدهم در محدوده ۲۰,۹ میلیون تومان بر تن بود و در حال حاضر و با کاهش ۲۶٪ به محدوده ۱۵,۶ میلیون تومان بر تن کاهش یافته است.
 - قیمت میلگرد داخلی کشور در بورس کالا محدوده ۱۴ الی ۱۴,۵ هزار تومان در نوسان بوده (۵۳۲ دلار با نیما) و کاهش ۱۵٪ از ابتدای فعالیت دولت سیزدهم دارد.
 - قیمت سیمان در بازار در ابتدای شهریور سال گذشته حدود ۱۰۰ هزار تومان به ازای هر کیسه ۵۰ کیلوگرمی بود که با اقدامات فوری انجام شده، قیمت در ۲۰ شهریور سال گذشته به ۵۲ هزار تومان کاهش یافت و قیمت سیمان هم اکنون و علی‌رغم افزایش تورم و کلیه مولفه‌های هزینه‌ای، به نرخ ۴۸ هزار تومان رسیده است.

- اصلاح سازوکارهای نظام توزیع با استفاده از ابزارهای مختلف از جمله درج قیمت تولیدکننده بر روی کالاها که برای اولین بار اتفاق افتاده است. با اجرای برنامه های زمانبندی شده از سال گذشته و طی ۴ مرحله برای الزام درج قیمت تولیدکننده بر روی کالاها، از تیرماه ۱۴۰۱ قیمت کالاهای دارای قیمت تولید کننده و مصرف کننده که در حدود ۳۵۰۰۰ قلم کالا می باشد در سامانه ۱۲۴ نیز بارگذاری شد.

زیرساخت های سرمایه گذاری و شهرک های صنعتی

- اهم دستاوردها و اقدامات در یک سال اخیر به شرح زیر است:
- انعقاد ۷۶۴۰ قرارداد حق بهره برداری زمین شهرک های صنعتی
- واگذاری حدود ۳۱۰۰ هکتار از اراضی شهرک های صنعتی به متقاضیان جدید سرمایه گذاری
- افزایش ۵۹۲۵ هکتار به مساحت اراضی شهرکها و نواحی صنعتی
- ایجاد ۱۹۹۶ هکتار زمین صنعتی
- تامین گاز برای ۲۹ شهرک، تامین ۴۶۳ لیتر بر ثانیه آب و ۷۲۳ مگاوات برق برای شهرک ها، اتصال ۲۴۴۸ واحد به تصفیه خانه فاضلاب

کسب و کارها

- اهم دستاوردها و اقدامات این حوزه طی استقرار دولت سیزدهم به شرح زیر است:
- فعالسازی و احیای ۲۵۰۴ واحد صنعتی راکد و تعطیل در داخل و خارج شهرکها
- راه اندازی بازار خدمات کسب و کارها که در مرحله اول 34 خدمت کسب و کار شناسایی و بخش هایی از آن ساماندهی و عملیاتی شده است
- ساماندهی، شفاف سازی و تسهیل فرآیندهای صدور مجوزها و اجرای قوانین و مقررات مرتبط با اتصال مجوزها به درگاه ملی
- تهیه بسته های سیاستی و تشویقی و رفع موانع برای تصویب در مراجع ذیربط (شامل بسته سیاست های ارزی و تجاری، بسته رفع موانع تولید و سرمایه گذاری، بسته تامین مالی، بسته شفافیت جریان کالا، بسته ساماندهی لکه های صنعتی و توسعه صنعتی در محدوده ۱۲۰ کیلومتری تهران، بسته جلوگیری از رسوب کالا و سایر موارد با پیشنهاد این وزارتخانه و در مراجع ذیربط شامل شورای عالی هماهنگی سران قوا، هیأت وزیران و ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به تصویب رسیده است)

خودرو

باتوجه به ضرورت ساماندهی اوضاع نابسامان صنعت خودرو، برنامه تحول این صنعت در چهار سال و طی سه مرحله طراحی شده است:

۱. مرحله اول: آماده سازی و احیای ظرفیت های موجود تا پایان سال ۱۴۰۱ با تمرکز بر حل مسائل و اصلاح ساختار بنگاه ها، فعال سازی ظرفیت های موجود، دستیابی به ترکیب مناسب تولید و تعریف پروژه های سرمایه گذاری

۲. مرحله دوم: ارتقای محسوس کیفیت، عرضه محصولات جدید و گسترش صادرات تا پایان سال ۱۴۰۲ با تمرکز بر تولید محصولات منطبق با کلیه استانداردهای روز و دستیابی به کیفیت رقابتی

۳. مرحله سوم: گسترش صادرات خودرو و قطعات تا پایان سال ۱۴۰۴

در مرحله اول از برنامه تحول صنعت خودرو تا کنون دستاوردهای مهمی حاصل شده است که حاکی از تثبیت تولید خودرو و فعال سازی ظرفیت های داخلی است. در حوزه کیفیت اقدامات مهمی شروع شده که نتایج آن به تدریج آشکار خواهد شد و در سال آینده کاملاً محسوس خواهد بود.

اهم اقدامات صورت گرفته در حوزه تحولات خودرو به شرح زیر است:

- رشد تولید انواع خودرو در شش ماهه امسال در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته شامل؛ وانت ۴۸ درصد، انواع ون ۵۸۵ درصد، انواع اتوبوس ۵۱ درصد، انواع کامیونت، کامیون و کشنده ۱۸۳ درصد و انواع موتورسیکلت ۵۰ درصد
- علیرغم محدودیت های بین المللی کشورهای تولیدکننده خودرو برای تأمین قطعات که ناشی از محدودیت های کرونا شکل گرفته بود و منجر به کاهش تولید خودرو در دنیا و افزایش خودروهای کف پارکینگ شده بود، با برنامه ریزی عملیاتی برای تأمین قطعات حساس و وارداتی مهم، تعداد خودرو ناقص کف پارکینگ از ۱۷۰ هزار دستگاه در آذرماه سال گذشته، به صفر در مهرماه رسیده است که نشان دهنده مدیریت و تثبیت جریان تولید است.
- تعهدات معوق شرکت های خودروساز به میزان ۱۳٪ در مقایسه با دوره مشابه سال قبل کاهش یافته است.
- قرعه کشی در محصولات شرکت سایپا (شاهین، کوئیک و کوئیک R و ساین) حذف شد که ناشی از افزایش تولید و تعادل عرضه و تقاضا در بازار است.
- ممنوعیت واردات خودرو در سال ۱۴۰۱ رفع شده و فرایند واردات آغاز شده است.
- تولید خودروهای باکیفیت پایین مانند تیبا، سمند و پژو ۴۰۵ در سال ۱۴۰۱ متوقف شد.
- خودروهای جدید از جمله تارای برقی، ری را و تی اف ۲۱ در ایران خودرو رونمایی شده است. برنامه ریزی برای تولید انبوه ۹ خودرو جدید به شرح زیر در سال آینده انجام شده است: واریانت اول خودروی اقتصادی سایپا، خودرو ری را، خودروی اختصاصی پارس خودرو پی ۹۰ بر پایه بن سازه به روز شده ال نود و قطعات کاملاً بومی، خودروی آریای اتومات، خودرو تی اف ۲۱، خودروی اطلس، خودروی سهند، وانت اریسان ۳، وانت اختصاصی سایپا
- سهم خودروسازان کوچک از ۷٪ در سال ۱۴۰۰ به ۱۵٪ در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است.

- آغاز فعالیت‌های بین‌المللی از جمله برگزاری نمایشگاه قطعات خودرو در روسیه (شایان‌ذکر است در این نمایشگاه ۷۰۰ میلیون دلار تفاهم‌نامه امضاء شد درحالی‌که کل صادرات ایران به روسیه در سال گذشته کمتر از ۶۰۰ میلیون دلار بوده است)
- تعریف و اجرای پروژه‌های فناوری در صنعت خودرو نظیر خودروهای خودران و متصل، تولید بن‌سازه‌های خودرو برقی، تولید اتوبوس برقی، تولید گیربکس اتوماتیک و خودروهای کوچک دونفره آغاز شده است.
- گارانتی خودروسازان به سه سال یا شصت هزار کیلومتر افزایش یافته است.
- تعریف ۳۰۰ پروژه جدید برای ارتقا و بهبود کیفیت خودرو در کوتاه‌مدت و برای بهبود نسبی بن‌سازه‌های فعلی که بخشی از آن در شرکت‌های خودروسازی تکمیل و بخشی دیگر تا پایان سال به اتمام می‌رسد. راهبرد اساسی تعیین شده برای بهبود کیفیت، تغییر بن‌سازه‌های قدیمی و ایجاد بن‌سازه‌های جدید و به روز است.
- تشکیل کنسرسیوم برای راه‌اندازی مرکز آزمون تصادف، ایجاد سامانه پیگیری به‌منظور پایش کیفیت توسط شرکت بازرسی کیفیت، ایجاد سامانه پایش مصرف سوخت خودروسازان از دیگر اقدامات برای ارتقای کیفیت خودرو است.
- فرآیند واگذاری خودروسازان (سایپا و ایران‌خودرو) از اسفند سال گذشته با انعقاد قراردادهای ارزش‌گذاری سهام آغاز شد. ارزش‌گذاری دارایی‌های شرکت‌های گروه‌های سایپا و ایران‌خودرو در مردادماه پایان یافته و آگهی اولیه فروش منتشر شده است. در حال حاضر درخواست مجوز فروش به سازمان خصوصی‌سازی ارسال شده است.

معادن

- باتوجه‌به ضرورت جبران عقب‌ماندگی‌های حوزه معدن و ارتقا سهم معدن در اقتصاد ملی، اقدامات مهمی در این حوزه شروع شده که اهم آنها به شرح زیر است:
- آغاز مزایده برای بیش از ۵۳۰۰ پروانه اکتشاف، مجوز برداشت و معدن برای کل کشور و در ۴ گروه به شرح زیر:
 - استان‌های بوشهر، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان، گلستان، مازندران، هرمزگان (تاریخ انتشار آگهی ۱۴۰۱/۷/۱۶ - تاریخ بازگشایی پاکات ۱۴۰۱/۸/۱۴)
 - استان‌های اردبیل، ارس و ماکو، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، زنجان، قزوین، کردستان، گیلان (تاریخ انتشار آگهی ۱۴۰۱/۷/۳۰ - تاریخ بازگشایی پاکات ۱۴۰۱/۸/۲۸)
 - استان‌های اصفهان، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، کرمانشاه، لرستان، همدان، یزد (تاریخ انتشار آگهی ۱۴۰۱/۸/۱۴ - تاریخ بازگشایی پاکات ۱۴۰۱/۹/۱۲)
 - استان‌های سمنان، تهران، مرکزی، قم، جنوب استان کرمان، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، البرز و فارس (تاریخ انتشار آگهی ۱۴۰۱/۸/۲۸ - تاریخ بازگشایی پاکات ۱۴۰۱/۹/۲۶)
 - آغاز پروژه اکتشاف و پی‌جویی در کل مناطق امیدبخش و با احتمال وجود ذخائر معدنی کل کشور تا پایان سال ۱۴۰۴ که از سال گذشته شروع شده و در خراسان جنوبی با کشف ذخائر عظیم و بسیار ارزشمند مواد فلزی جدید و عناصر مهم به اتمام رسیده است. اکتشافات هوایی دوره‌های قبل در فاصله‌های ۷,۵ کیلومتری و برای شناسایی حدود ۲۰ ماده

معدنی بوده که در برنامه جدید اکتشافات در فاصله‌های ۲۰۰ متری و برای شناسایی بیش از ۴۰ ماده معدنی صورت می‌پذیرد.

- پروژه هوشمندسازی معادن در حوزه اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری با تجهیزات نوین مانند پهپاد آغاز شده است.
- بازسازی و نوسازی و تأمین ماشین‌آلات معادن و حمایت از تعمیق ساخت داخل این ماشین‌آلات (نظیر تولید دامپ‌تراک ۶۰ تنی)
- شفاف‌سازی و ساماندهی نظام حقوق دولتی معادن از طریق سامانه جامع تجارت برای احقاق حقوق انفال عمومی و تأمین سهم استان‌ها و مناطق معدنی
- تهیه و اجرای بسته‌های سرمایه‌گذاری برای احیا و فعال‌سازی مجدد ۴۰۰ معدن راکد
- تعریف بسته‌های سرمایه‌گذاری برای واگذاری معادن و محدوده‌های در اختیار دولت و مردمی‌شدن فعالیت‌های معدنی (نظیر پروژه مس جانجا در سیستان و بلوچستان)
- پیگیری از مراجع استعلامی مرتبط با حوزه معدن (به‌ویژه محیط‌زیست و منابع طبیعی) برای رفع موانع مرتبط با فعالیت‌های معدنی که منجر بهبود پاسخ‌دهی آنها شده است (در دوره قبل پاسخ استعلامات ۳٪ بوده که در حال حاضر به ۳۰٪ افزایش یافته است)
- تا قبل از اصلاح مقررات واگذاری و مزایده معادن صرفاً اهلیت مالی شرکت‌کنندگان بررسی می‌گردید و در بسیاری از موارد افراد فاقد اهلیت فنی، معدن را در اختیار می‌گرفتند که سرانجام آن واسطه‌گری و یا تعطیلی معادن بود. ولی با اصلاح مقررات و در شرایط فعلی اهلیت فنی هم ملاک عمل قرار گرفته که باعث می‌شود افراد دارای واحدهای فرآوری در اولویت واگذاری قرار گیرند و نتیجه این کار حذف واسطه‌گری و جلوگیری از تعطیلی و راکد شدن معادن کوچک و متوسط می‌باشد.
- تجمیع و تنقیح بیش از ۳۲۰ بخشنامه معدنی که طی سال‌های گذشته صادر شده و منجر به عدم شفافیت و ایجاد امضاهای طلایی در حوزه معدن شده بود. این بخشنامه‌ها پس از تلفیق، اصلاح و یا حذف، تجمیع گردیده و بصورت کاملاً شفاف مبنای اقدامات فعالین معدنی قرار گرفته‌اند.

تجارت خارجی

- اهم دستاوردها و اقدامات به شرح زیر می‌باشد :
- توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه و همسایه در منطقه (از بهار امسال به طور میانگین هر هفته یک هیأت تجاری اقتصادی به کشورهای هدف اعزام و یا از دیگر کشورهای به جمهوری اسلامی ایران سفر کرده است)
- نهایی شدن موافقت‌نامه تجارت آزاد با کشورهای اوراسیا
- انعقاد ۸ موافقت‌نامه و تفاهم‌نامه با کشورهای همسایه و منطقه
- تقویت زیرساخت‌های توسعه تجارت با اقداماتی نظیر افزایش تعداد رایزن‌ها (با اضافه شدن ۸ رایزن جمعا به ۱۳ نفر افزایش یافت) و افزایش مراکز تجاری (با اضافه شدن ۱۳ مرکز، جمعا به ۲۳ مرکز افزایش یافت)

- فعال‌سازی ظرفیت‌های جدید در تجارت خارجی برای خنثی‌سازی تحریم‌ها نظیر توسعه روش‌های تهاتر، استفاده از رمزارزها، توسعه مبادلات کالایی با ارزهای محلی (نظیر روسیه، قطر و عمان)
- ارزش صادرات کالا طی شش ماهه سال ۱۴۰۱ به ۲۴,۳ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۳,۳ درصد رشد داشته است. تراز تجاری کشور نیز به ۵۰,۳ میلیارد دلار رسیده که در مقایسه با دوره قبل ۱۳ درصد رشد داشته است.

بازآفرینی وزارت صمت

- با توجه به نقشه راه تعیین شده در بخش، ضرورت داشت ساختار و منابع سازمانی وزارتخانه بازآفرینی شده و با رویکرد تحولی تبدیل به وزارتخانه‌ای هوشمند و دانش بنیان شود. برخی از دستاوردها و اقدامات این حوزه به شرح زیر است:
 - اصلاح ساختار سازمانی ستاد وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت با هدف ادغام واقعی وزارتخانه بعد از ده سال، تسهیل ارائه خدمات به ذینفعان و چابک‌سازی ساختار وزارتخانه، کوچک‌شدن ساختارهای عمومی، گسترده شدن مأموریت‌های راهبردی و اولویت‌دار، تمرکز ستاد وزارتخانه بر سیاست‌گذاری و پرهیز از فعالیت‌های تصدی‌گری، تمرکز فعالیت‌هایی از جمله سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، سرمایه‌گذاری، فناوری، نوآوری، تولید، بازار، قیمت، صادرات و واردات در دفاتر رشته‌فعالیتی، حذف تصمیم‌های گلوگاهی و امضاهای طلایی از فرآیند صدور مجوزها و پروانه‌ها از طریق ایجاد قواعد و سامانه‌های شفاف و غیر سلیقه‌ای، تقسیم وظایف شفاف در ساختار وزارتخانه به‌منظور استقرار نظام مسئولیت - پاسخگویی در تعامل با کسب‌وکارها (مسئولیت با معاونت‌ها و دفاتر رشته - فعالیتی - پاسخگویی با واحدهای سازمانی استانی و شهرستانی)، تمرکز بر رشته‌فعالیت‌های مغفول مانده طی دهه‌های اخیر از قبیل صنایع ماشین‌آلات و تجهیزات، صنایع خلاق، صنایع هوایی، صنایع مواد پیشرفته و حوزه خدمات به ویژه خدمات کسب‌وکار
 - پیاده‌سازی نظام شایسته‌گزینی و ارزیابی شایستگی که تاکنون بالغ بر ۱۳۹۲ پرونده و رزومه مورد بررسی قرار گرفته و با برگزاری آزمون‌ها و مصاحبه‌های عمومی و تخصصی طی ۱۶۵ جلسه نسبت به ارزیابی حدود ۱۰۷۹ نفر اقدام و براساس نتایج حاصله، ۳۹۲ مورد ابلاغ انتصاب در سطوح مختلف مدیریتی مجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر شده است.
 - ارتقا سطح تحصیلات مدیران منصوب شده به نحوی که ۱۹ نفر از مدیران ستادی، استانی و سازمانی دارای مدرک دکترا، ۵۶ نفر دارای مدرک فوق لیسانس و ۱۱ نفر دارای مدرک لیسانس می‌باشند.
 - راه‌اندازی و ایجاد سامانه‌های مورد نیاز برای تامین ابزار حکمرانی نوین در وزارت صمت که این سامانه‌ها شامل موارد زیر است:
 - سامانه پایش برای رصد و پایش کلیه شاخص‌های بخش و سازمان صنعت، معدن و تجارت که تاکنون بیش از ۲۰۰ داشبورد مدیریتی برای این سامانه طراحی و راه‌اندازی شده است
 - سامانه مدیریت پروژه برای رصد و مدیریت فعالیت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت که در قالب پروژه‌های عملیاتی و سازوکاری می‌بایست اجرایی شود
 - سامانه قوانین و مقررات برای رصد اقدامات صورت گرفته از سوی بخش‌های ذیربط برای اجرایی شدن قوانین و مقررات ابلاغی از سوی مراجع ذیربط به ویژه مجلس شورای اسلامی و هیات وزیران
 - سامانه پاسخگویی: برای پاسخگویی به مردم و کسب و کارها بدون نیاز به مراجعه حضوری، تحلیل سیستمی و هوشمند تماس‌ها برای ارزیابی موانع و مشکلات بخش و سازمان و بازخورد سیستم‌ها و فرآیندهای خدمت‌رسانی

- آغاز فعالیت ۲۵ استاد دانشگاه در ستاد وزارت صمت در قالب فرصت مطالعاتی که این تعداد در حال افزایش بوده و در تمامی واحدهای ستادی، ادارات استانی و سازمان های وابسته گسترش خواهد یافت.